

Loppuraportti
UC Berkeley 2014–2015
Elina Salo

Graduate School of Journalism, UC Berkeley

Opiskelin lukuvuoden 2014–2015 UC Berkeleyssä, Kaliforniassa. Berkeleyyn journalismikoulu on kaksivuotinen maisteriohjelma, sikäläisittäin "grad(uate) school". Berkeleyssä ei tehdä akateemista tutkimusta journalismista, joten opettajilla ei ole suomalaisyliopistoista tuttua rajankäyntiä siitä, miten jakaa aikaansa tutkimuksen ja opetuksen kesken. Sen sijaan käytännössä kaikki opettajat tekevät journalistisia töitä opetustyönsä ohessa, mikä tarkoittaa, että koulussa on ajantasainen käsitys alan todellisuudesta ja vaatimuksista juuri nyt.

Syksyllä 2014 aloittaneiden opiskelijoiden keski-ikä oli 27. Vuosikurssin koko (66) oli koulun historian suurin, samoin ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä (16).

Berkeleyssä opiskelijavalinta tehdään suomalaisnäkökulmasta erikoisesti: varasijoja ei tunneta, vaan hyväksymiskirje lähetetään joka vuosi 99 opiskelijalle. Vuosikurssin koko riippuu siitä, kuinka moni ottaa tarjotun paikan vastaan.

Tutkinto-opiskelijoiden lisäksi koulussa opiskelee vuosittain kourallinen visiting scholareita, joihin itsekkin kuuluiin.

Visiting Scholar -ohjelma

Lukuvuonna 2014–2015 meitä vierailevia visiting scholareja oli kuusi, joista puolet vietti koulussa koko vuoden ja puolet yhden lukukauden. Kollegani tulivat Brasiliasta, Kiinasta, Itävallasta, Intiasta ja Venäjältä.

Berkeleyyn Visiting Scholar -ohjelmassa jokainen rakentaa opinto-ohjelmansa haluamallaan tavalla. Valittujen kurssien lisäksi lukujärjestyksessä on viikottainen visiting scholar -seminaari. Seminaaria veti Alan Mutter, joka on varsinainen tietopankki, mitä mediabisnekseen tulee. Jokainen visiting scholar esitteli vuorollaan oman maansa mediamarkkinat, minkä lisäksi keskustelimme ajankohtaisista politiikkaan ja mediaan liittyvistä aiheista. Esimerkiksi välikausivaalien aikaan Alan perehdytti meidät Yhdysvaltain moniportaiseen äänestysjärjestelmään.

Visiting Scholar -ohjelma on pyörinyt journalismikoulussa pitkään, mutta visiteeraajien huomioiminen esimerkiksi viestinnässä ja lukuvuoden alkutuhinoissa oli aika takkuista. Koululla on esimerkiksi tiukat ohjeet siitä, millainen tietokone on oltava (Applen MacBook), paljonko siinä täytyy olla muistia, mitä ohjelmia, kuinka suuri ulkoinen kovalevy täytyy hankkia ja niin edelleen, ja uudet opiskelijat olivat saaneet aiheesta useita sähköposteja kesän mittaan. Visiting scholareita kukaan ei ollut muistanut tällaisille sähköpostilistoille lisätä. Nämä viestinnälliset puutteet toki ratkesivat lukuvuoden ensimmäisinä viikkoina, ja sen jälkeen meitä kohdeltiin samalla tavalla kuin tutkinto-opiskelijoitakin.

Visiting scholarit voivat osallistua mille tahansa UC Berkeleyyn kurssille, jos kurssin opettaja antaa luvan. Osa opettajista kohtelee vierailijoita samalla tavalla kuin tutkinto-opiskelijoita, osa ottaa tunneille vain kuunteluoppilaaksi.

Kurssit

Berkeleyssä suositellaan ottamaan 4–5 kurssia per lukukausi. Se on hyvä nyrkkisääntö, jota kukin voi muokata sen mukaan, kuinka työllistäviä valitut kurssit sattuvat olemaan – erot ovat valtavia.

Olin päättänyt keskittyä New Media -opintopolun kursseihin, koska omat kehittymisen tarpeeni olivat erityisesti digitaalisella puolella. Opin tallentamaan ja editoimaan kuvaa ja ääntä, etsimään ja käyttämään ilmaisia infografiikkaohjelmia, kokeilin datan visualisointia ja tiedän nyt, miten nettisivut koodataan nollasta.

Olin syksyllä aivan huumantunut Intro to Visual Journalism -kurssista, joten odotin suuria kevään jatkokurssilta. Se ei aivan täyttänyt odotuksiani. Oma oppimistani olisi auttanut se, että kurssilla olisi tehty paljon napakoita videoita ja kritikoitu sekä teknistä että sisällöllistä toteutusta. Sen sijaan kurssilla tehtiin ryhmitöinä videoita, jonka sisältörima nostettiin korkealle: puhuttiin päähenkilöehdokkaiden koekuvaamisesta ja siitä, miten tarkoitus on uida kuvattavien elämään niin, että kuvattavat unohtavat toimittajan ja kameran. Sillä tavalla tietysti syntyy hienoa jälkeä, mutta itse olisin kaivannut syventäviä työkaluja realistisiin olosuhteisiin: siihen, miten rajallisilla resursseilla tehdään mahdollisimman suurta yleisöä kiinnostavia videoita. Kevään Online News Packages -kurssilla tehtiin yhden aiheen ympärille rakennettuja multimediaesityksiä, jotka Yhdysvalloissa yleistyivät New York Timesin julkaistua Snow Fall -kokonaisuutensa vuonna 2012. Pulitzerilla palkittu monimediaesitys asetti

yhdenlaisen riman, jonka tavoittelu on vähänkin suuremmissa mediataloissa katsottu järkeväksi.

Suomessa tällaisia kokonaisuuksia ei juurikaan tehdä, enkä ole ihan varma, onko se huono asia. Kurssilla kampasimme läpi kymmeniä kokonaisuuksia ja arvioimme niiden heikkouksia ja vahvuuksia. Paketteja on koodattu ja tuotettu mediataloissa kustannuksia säästämättä, ja niitä lukiessani pohdin usein, josko toimituksissa muistettu, että lisäarvoa pitäisi tuottaa nimenomaan lukijalle.

Olin etukäteen ajatellut, että keskittyisin täysillä monimedialliseen tekemiseen enkä miettisi kirjoittamista. Pyörsin kuitenkin päätökseni, kun kuulin aikakauslehtikirjoittamisen loistavasta opettajasta. Onneksi niin, sillä syksyn Renegades, Underdogs, Madmen: The Magazine Profile ja kevään How to Be an Editor olivat todellisia amerikkalaisen journalismin korkeakouluja. Yhdysvalloissa aikakauslehtimarkkina on varsin toisenlainen kuin Suomessa: lehdissä julkaistaan todella pitkiä juttuja, joita editoidaan huolella ja joista maksetaan hyvin: 15 000–20 000 dollaria 6 000 sanan jutusta on tavallinen korvaus. Molemmilla kursseilla vieraili joka viikko nimekkäimpien aikakauslehden päätoimittajia ja editoreja, jotka jakoivat kokemuksiaan ja käytäntöjään hämmästyttävän avoimesti.

Kevätlukukaudella päästin itseni humaltumaan huippuyliopiston tarjonnasta ja etsiydyin kuuntelemaan Berkeleyn parhaina pidettyjä luennoitsijoita. Pidin lopulta kaksi oman laitoksen ulkopuolista kurssia, jotka molemmista tuli minulle tärkeitä amerikkalaisen yhteiskunnan avaajia: Wealth and Poverty tukki yliopiston suurimman, liki 800-paikkaisen salin joka perjantai; ensimmäisen vuoden opiskelijoiden pienryhmäseminaari The Mid-term Elections of 2014: Their Meanings and Implications avasi näkymiä siihen, mitä republikaanit ja demokraatit miettivät asettaessaan ehdokkaita vuoden 2016 presidentinvaaleihin.

Mietin vuoden mittaan paljonkin sitä, onko hyödyllistä sitoa energiaansa esimerkiksi koodaamisen perusteisiin, kun tiedän, että minusta ei koskaan tule oikeaa koodaria. Löysin kuitenkin itseni innostumasta aiheesta, ja koen koodaamisen avanneen minulle kokonaan uusia maailmoja esimerkiksi nettisivujen rakenteisiin.

Ajattelin Kaliforniaan lähtiessäni, että pääsen vuodeksi hengähtämään media-alan kurjista näkymistä, mutta ei niitä päässyt pakoon Berkeleyssäkään. Eniten siitä voi syyttää Entrepreneurial Journalism -kurssia, jota veti visiting scholar -ohjelmaa pyörittävä Alan Mutter. Teimme huippukiinnostavia yritysvierailuja sanfranciscolaisiin mediataloihin. Esimerkiksi sporttisivusto Bleacher Report on aloittanut Jatkoaika.comin kaltaisena fanien ylläpitämänä sivustona ja kasvanut isoksi toimijaksi. Sivusto tekee tuottoisaa bisnestä natiivimainonnalla, sillä sen suurin käyttäjäryhmä, 18–34-vuotiaat miehet, on mainostajien näkökulmasta huippukiinnostava.

Kurssilla jokainen kehitti media-alan yrityksen, jolle tehtiin realistiset kustannuslaskelmat. Maailmassa ei ehkä ole toista seutua, jossa tämä kurssi olisi ollut luontevampi: tuntui, että aivan kaikilla oli start-up idea: parturilla, Lyft-kuskilla, satunnaisella samaan lounaspöytään istuneella tyyppillä. Koulussa millään kurssilla ei oletettu, että ihmiset pääsevät mediatalojen suojiin, vaan omien ideoiden pitchaamista ja työn hinnoittelua käsiteltiin liki kaikilla kursseilla.

Opetus

Minulla ei ole eläessäni ollut yhtä hyviä opettajia kuin Berkeleyyssä. Nimeän kolme suurimman vaikutuksen tehnyttä.

Richard Koci Hernandez on journalismin laitoksen uuden median apulaisprofessori, jonka kolmen tunnin luennoilta poistuin syyslukukauden jokaisena perjantaina euforisessa tilassa. En ole koskaan tavannut yhtä omasta alastaan innostunutta opettajaa, tai opettajaa, jolla olisi kyky innostaa samalla tavalla. Juttelin hänen kanssaan aiheesta, ja hän itse vertasi opettamista näyttelymiseen: molemmilla on vuorosanat ja viesti, ja molempien on osattava myös improvisoida. Koci on huippusuositettu instagrammaaja ja postaa tililleen pelkkiä iPhoneilla otettuja kuvia. Niitä kannattaa vilkaista: valokuvataidetta voi tehdä iPhoneilla.

Jennifer Kahn opettaa aikakauslehtijournalismia. Hän on tehnyt omat oppimateriaalinsa purkamalla erinomaisten aikakauslehtiartikkeleiden rakenteita ja etsimällä niistä lainalaisuuksia. Hän otti kurseilleen vain kaksitoista opiskelijaa, ja niillä keskusteltiin paljon. Kahnin erityisyys liittyy paitsi hänen substanssiosaamiseensa, myös itsensä likoon laittamiseen. Hän istui pöydän päässä ja kohteli opiskelijoita kuin vertaisiaan – ja luennoi kuin samassa baaripöydässä istuville kavereilleen. Kesti hetken tottua siihen, että opettajan mielestä käsiteltävän jutun rakenne on ”fuckin’ brilliant” tai että puolet jostakin jutusta ”is shit”, mutta kaikkien muiden tavoin rakastuin hänen kykyynsä innostua journalismista ja analysoida, mikä mistäkin jutusta teki hyvän tai huonon.

Entinen työministeri Robert Reich opettaa Berkeleyssä yhden poliittisen taloustieteen kurssin vuodessa. Sen nimi on Wealth and Poverty, ja se täytti liki 800-paikkaisen salin joka kerta niin, että kymmeniä tai satoja ihmisiä istui joka viikko lattialla. Reichin luentojen ansiosta tulin vuoden aikana miettineeksi paljon niitä valintoja, joiden vuoksi tämän päivän Yhdysvallat on mitä on. Tämä oli muuten vuoden ainoa luentosarja, jolla Suomi tuli säännöllisesti vastaan – piskuinen pohjoinen maamme oli usein janan toisessa päässä, kun Reich esitteli Yhdysvaltojen heikkoa sijoittumista kansainvälisissä hyvinvointi- ja tasa-arvovertailuissa.

Kolmea suosikkiopettajaani yhdistää yksi asia ylitse muiden: jokainen suhtautuu omaan asiaansa intohimoisesti. Kuulostaa tuhanteen kertaan toistetulta latteudelta, mutta omasta aiheestaan välittäminen tarttuu. Kukaan opettajista ei tyytynyt toistamaan sitä, mitä oli edellisenä vuonna opettanut, vaan kaikki sisällyttivät opetukseensa asioita, jotka tapahtuvat nyt: juuri julkaistuja sovelluksia, äskettäin lanseerattuja aikakauslehtiä, keskusteluohjelmassa möläytelleitä poliitikkoja, juuri julkaistuja tilastoja.

Kiinnostavana yksityiskohtana mainittakoon kaukosäätimen näköinen äänestyskapula, jonka avulla opiskelijat saattoivat vastata Reichin luennolla esittämiin mielipidetiedusteluihin tai kysymyksiin. En ole koskaan ollut massaluennolla, joka olisi ollut yhtä tiukasti vetäjänsä näpeissä.

Kaikki muu

Tuntuu mahdottomalta sanoittaa sitä, mitä kaikkea muuta kuin journalismia vuosi oli. Olen kolunnut Kaliforniaa ristiin rastiin, syönyt vuoden melkein pelkkää lähiruokaa, ajatellut rasismia, poliisiväkivaltaa, teknologiakuplaa, small talkia, asuntomarkkinoita, kannabislakeja, kaksipuoluesysteemiä, bensanhintaa, ulkopuolisuutta, asennetta, arvoja, ystävyyttä, rahaa, oravia, valaita. Olen rakastanut Kaliforniaa niin että sattuu, ja samalla ajatellut Suomea lämpimämmin kuin koskaan.

Suurimmat kiitokseni Helsingin Sanomain Säätiölle viime vuodesta. En sitä sen paremmin sano. Säätiö tarjoaa mahdollisuuksia, joilla muutetaan maailmoja.

Elina Salo